

M. C. E. Society's

Abeda Inamdar Senior College

Of Arts, Science and Commerce, Camp, Pune-1

(Autonomous) Affiliated to Savitribai Phule Pune University

NAAC accredited 'A' Grade

F.Y.B.A. MIL HINDI-1

2021-22 (CBCS – Autonomy 21 Pattern)

Course/ Paper Title	MIL HINDI-1 हिंदी भाषा शिक्षण
Course Code	21ABMH 115
Semester	I
No. of Credits	2

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	Objectives
1.	छात्रों में हिंदी भाषा वाचन कौशल विकसित करना।
2.	छात्रों में हिंदी भाषा लेखन कौशल विकसित करना।
3.	छात्रों को हिंदी भाषा के व्याकरण तथा भाषा व्यवहार से अवगत कराना।
4.	छात्रों में लघुकथा सृजन कौशल विकसित करना।
5.	छात्रों को शुद्ध एवं प्रभावी भाषा के प्रयोग हेतु विशाल शब्द भंडार और मुहावरों से परिचित कराना।

Expected Course Specific Learning Outcomes

Sr. No.	Learning Outcome
1.	छात्र हिंदी भाषा का सहज व सुंदर रूप से प्रयोग करने में सक्षम होंगे।
2.	छात्रों को हिंदी भाषा का ज्ञान सर्वत्र उपयुक्त सिद्ध होगा।
3.	हिंदी पठन, पाठन तथा लेखन कार्य से छात्रों की भाषा अधिक समृद्ध होगी।
4.	छात्र हिंदी भाषा से भली-भाँति परिचित होंगे।
5.	साहित्यिक अध्ययन से छात्रों में जीवन मूल्य,

नैतिक मूल्य तथा सामाजिक मूल्यों का सहज विकास होगा।
--

Syllabus

Unit No.	Title with Contents	No. of Lectures
इकाई-I	हिंदी व्याकरण	18
	1. हिंदी भाषा, हिंदी वर्णमाला, विराम चिह्न, लिपि, आदि का सामान्य परिचय	5
	2. वाक्य शुद्धिकरण- (लिंग, वचन, कारक, सर्वनाम, विशेषण, क्रिया, क्रिया विशेषण आदि के संबंध में)	5
	3. शब्द भंडार - पर्यायवाची शब्द, विलोम शब्द, अनेकार्थक शब्द, अनेक शब्दों के लिए एक शब्द	4
	4. हिंदी मुहावरें	4
इकाई-II	भाषा कौशल शिक्षण :	18
	लघु कथाओं द्वारा भाषा कौशल शिक्षण (श्रवण, संवाद, वाचन, लेखन)	2
	1. शिक्षा - ज्योति जैन	2
	2. पानी के पेड़ - ज्योति जैन	2
	3. पशु भाषा - ज्योति जैन	2
	4. अपशगुन - ज्योति जैन	2
	5. ममता - डॉ. लता अग्रवाल	2
	6. गरीब का लंच बॉक्स - डॉ. लता अग्रवाल	2
	7. मैं ही कृष्ण हूँ - डॉ. लता अग्रवाल	2
	8. सत्य की अग्निपरीक्षा - डॉ. लता अग्रवाल	2

References:

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	संपा. हिंदी अध्ययन मंडल, सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय, पुणे	हिंदी भाषा शिक्षण	राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली।
2.	पं. कामताप्रसाद गुरु	हिंदी व्याकरण	प्रकाशन संस्थान, नई दिल्ली
3.	डॉ. माधव सोनटक्के	प्रयोजनमूलक हिंदी	लोकभारती प्रकाशन, नई दिल्ली
4.	डॉ. वासुदेवनंदन प्रसाद	आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना	भारती भवन (पब्लिशर्स एंड डिस्ट्रीब्यूटर्स), पटना

M. C. E. Society's

Abeda Inamdar Senior College

Of Arts, Science and Commerce, Camp, Pune-1

(Autonomous) Affiliated to Savitribai Phule Pune University

NAAC accredited 'A' Grade

F.Y.B.A. MIL HINDI-1

(CBCS – Autonomy 21 Pattern)

Course/ Paper Title	MIL HINDI-1 हिंदी भाषा शिक्षण
Course Code	21ABMH125
Semester	II
No. of Credits	2

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	Objectives
1.	छात्रों में हिंदी भाषा के प्रति रुचि विकसित करना।
2.	छात्रों में हिंदी भाषा लेखन कौशल विकसित करना।
3.	छात्रों में हिंदी भाषा को लेकर वैचारिक एवं काल्पनिक शक्ति का विकास करना।
4.	वृत्तांत लेखन, अनुवाद लेखन तथा अंक लेखन के माध्यम से छात्रों के सामान्य एवं व्यावहारिक ज्ञान को वृद्धिगत करना।
5.	हिंदी काव्य-गीत सृजन कौशल विकसित करना।

Expected Course Specific Learning Outcome

Sr. No.	Learning Outcome
1.	छात्र हिंदी लेखन कला में निपुणता प्राप्त करेंगे।
2.	हिंदी लेखन में रुचि दर्शाते हुए छात्र अनुवाद, पत्रकारिता, विज्ञापन, आदि विभिन्न क्षेत्रों में अपना करिअर बनाने का मार्ग प्रशस्त करेंगे।
3.	गीतों के माध्यम से छात्रों में प्रेरणा, प्रोत्साहन, साहस, सामर्थ्य जैसे गुण विकसित होंगे।

Syllabus

Unit No	Title with Contents	No. of Lectures
इकाई- I	हिंदी लेखन	18
	1. अनुच्छेद लेखन	5
	2. अंक तथा गणितीय चिह्नों का देवनागरी में लेखन	3
	3 वृत्तांत लेखन	5
	4. अनुवाद लेखन	5
इकाई- II	भाषा कौशल शिक्षण :	18
	गोपालदास : 'नीरज' के काव्य-गीत (गीतों द्वारा श्रवण, वाचन, लेखन कौशल शिक्षण।)	6
	1. आदमी हूँ आदमी से प्यार करता हूँ	2
	2. फूलों के रंग से	2
	3. खिलते हैं गुल यहाँ	2
	4. लिखे जो खत तुझे	2
	5. कारवाँ गुजर गया, गुबार देखते रहे	2
	6. जीवन की बगिया महकेगी	2

References:

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	संपा. हिंदी अध्ययन मंडल, सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय, पुणे	हिंदी भाषा शिक्षण	राजकमल प्रकाशन, नई दिल्ली।
2.	पं. कामताप्रसाद गुरु	हिंदी व्याकरण	प्रकाशन संस्थान, नई दिल्ली
3.	-डॉ. माधव सोनटक्के	प्रयोजनमूलक हिंदी	लोकभारती प्रकाशन, नई दिल्ली
4.	डॉ. वासुदेवनंदन प्रसाद	आधुनिक हिंदी व्याकरण और रचना	भारती भवन (पब्लिशर्स एंड डिस्ट्री ब्यूटर्स), पटना

Dr. Subhani Uzma Tasneem

Chairman,

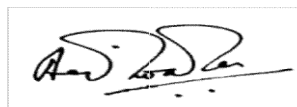
BoS Languages

(Arabic, Hindi Marathi & Urdu), AISC

Dr. Shakila Mulla

Coordinator, Hindi

Prof. Dr. Shaila Bootwala

Principal, AISC

M. C. E. Society's

Abeda Inamdar Senior College

Of Arts, Science and Commerce, Camp, Pune-1

(Autonomous) Affiliated to Savitribai Phule Pune University

NAAC accredited 'A' Grade

FYBA MIL Marathi -1

2021-22 (CBCS – Autonomy 21 Pattern)

Course/ Paper Title	MIL Marathi -1 मराठी भाषिक संज्ञापन कौशल्ये
Course Code	21ABMM114
Semester	I
No. of Credits	02

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे -
1.	प्रगत भाषिक कौशल्यांची क्षमता विकसित करणे.
2.	प्रसारमाध्यमातील संज्ञापनातील स्वरूप आणि स्थान स्पष्ट करणे .
3.	व्यक्तिमत्व विकास आणि भाषा यांच्यातील सहसंबंध स्पष्ट करणे.
4.	लोकशाहीतील जीवन व्यवहार आणि प्रसारमाध्यमे यांचे परस्पर संबंध स्पष्ट करणे.
5.	प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन क्षमता विकसित करणे.
6.	प्रसारमाध्यमांविषयी समाजामध्ये जागृती निर्माण करणे.

Learning Outcome:-

Sr. No.	निष्पत्ती
1.	विद्यार्थ्यांमध्ये नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचा परिचय होईल .
2.	नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांसाठी लेखन लेखनक्षमता विकसित होईल.
3.	प्रगत भाषिक कौशल्याची क्षमता विकसित होऊन लेखनक्षमते रुची निर्माण होईल.
4.	नवमाध्यमांविषयी सकारात्मक आणि नकारात्मक क्षमतांचा विचार होईल.
5.	विद्यार्थ्यांमध्ये प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन क्षमता विकसित होईल.

Title with Contents

Unit No.	तपशील	No. of Lectures
I	i भाषा आणि व्यक्तिमत्व विकास: सहसंबंध ii मुलाखत लेखन	18
II	प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन i वृत्तपत्रासाठी बातमीलेखन आणि मुद्रितशोधन ii दूरचित्रवाणीसाठी माहितीपटासाठी संहितालेखन	18

M. C. E. Society's

Abeda Inamdar Senior College

Of Arts, Science and Commerce, Camp, Pune-1

(Autonomous) Affiliated to Savitribai Phule Pune University

NAAC accredited 'A' Grade

FYBA MIL Marathi -1

2021-22 (CBCS – Autonomy 21 Pattern)

Course/ Paper Title	MIL Marathi -1 नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांसाठी मराठी
Course Code	21ABMM124
Semester	II
No. of Credits	2

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	अभ्यासक्रमाची उद्दिष्टे-
1.	संज्ञापनातील नवमाध्यमे आणि समाजमाध्यमांचे स्वरूप आणि स्थान स्पष्ट करणे.
2.	नवमाध्यमे आणि समाज माध्यमविषयक साक्षरता निर्माण करणे.
3.	समाज माध्यमांचा वापर आणि परिणाम याबद्दल चर्चा करणे.
4.	नवमाध्यमांविषयी समाजामध्ये जागृती तयार करणे.
5.	नवमाध्यमांविषयी गुणदोषांची चर्चा करणे.

Learning Outcome

Sr. No.	निष्पत्ती
1.	भाषा जीवनव्यवहार आणि नवमाध्यमे, समाज माध्यमांचे परस्पर संबंध स्पष्ट होतील
2.	नवमाध्यमांविषयी गैरसमज दूर होऊन समाजामध्ये जागृती निर्माण होईल.
3.	विद्यार्थ्यांन नवमाध्यमे आणि समाज माध्यमे यांच्या परस्पर संबंधांचे अवलोकन करता येईल.
4.	नवमाध्यमांविषयी समाजामध्ये जागृती तयार होऊन, दैनंदिन जीवनात त्यांचा वापर

	होईल.
5	विद्यार्थ्यांमध्ये नवमाध्यमांविषयी रूची निर्माण होऊन लेखन क्षमता विकसित होईल.

Title with Contents

Unit No	तपशील	No. of Lectures
I	1. भाषा, जीवन व्यवहार आणि नवमाध्यमे, समाजमाध्यमे 2. नवमाध्यमे समाजमाध्यमांचे प्रकार : ब्लॉग, फेसबुक, ट्विटर.	18
II	1 वेबसाईट आणि ब्लॉग, ट्विटरसाठी लेखन 2 मराठी जाहिरात मसुदा लेखन i. जाहिरात म्हणजे काय, जाहिरात संकल्पना स्वरूप ii. जाहिरातीसाठी आवश्यक घटक iii. जाहिरात करण्याची माध्यमे iv. जाहिरात लेखनासाठी आवश्यक गुण v. जाहिरात मसुदा लेखन - मथळा, उपमथळा, तपशील लेखन, घोषवाक्य, संबंधित वस्तू बनवणारी कंपनी, विक्रेता यांचे नाव, व्यापारचिन्ह, पत्ता इत्यादी	18

संदर्भ ग्रंथ :

Sr. No.	Author	Title of the Book	Publication
1.	योगेश सोपान बोराटे	सोशल मीडिया,	अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव
2.	संपादक डॉ. कल्याण काळे, डॉ. अंजली सोमाण	भाषांतर मीमांसा	
3.	योगेश सोपान बोराटे,	द पेजबुक,	अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव

4.	अच्युत गोडबोले	संगणक	मौज प्रकाशन, मुंबई
5.	डॉ. प्रबोध चोवे	इंटरनेट	मनोरमा प्रकाशन, मुंबई
6.	शिक्रापूरकर दीपक, मराठे उज्ज्वल,	आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात,	उत्कर्ष प्रकाशन, पुणे
7	डॉ. रमेश वरखेडे.	सायबर संस्कृती,	
8	यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ	प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन कौशल्ये,	यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ नाशिक.
9	टीमोथी जे.ओ. लिअरी	ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची,	
10	पुणे विद्यापीठ प्रकाशन	व्यावहारिक मराठी,	पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे
11	डॉ. अतुल चौरे , हरेश शेळके .	भाषिक कौशल्य विकास	अक्षरवेध प्रकाशन, पुणे.
12	डॉ. संदीप माळी	आधुनिक भारतीय भाषा	अक्षरवेध प्रकाशन, पुणे.

Dr. Subhani Uzma Tasneem

Chairman,

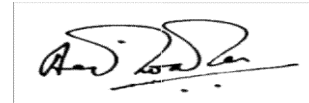
BoS Languages

(Arabic, Hindi Marathi & Urdu), AISC

Dr. Ketaki Bhosale

Coordinator, Marathi

Prof. Dr. Shaila Bootwala

Principal, AISC

M. C. E. Society's

Abeda Inamdar Senior College

Of Arts, Science and Commerce, Camp, Pune-1

(Autonomous) Affiliated to Savitribai Phule Pune University

NAAC accredited 'A' Grade

F.Y.B.A MIL Urdu- 1

(w. e. f. 2021-2022)

Choice Based Credit System (CBCS)

30/20-Pattern (30-Semester-End Exam & 20-Internal
Evaluation)

Course/ Paper Title	MIL Urdu-1 Urdu Reading And Writing Skill
Course Code	21ABMU113
Semester	I
No. of Credits	02

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	Objectives
1.	To enhance the reading, writing, listening and speaking skills in Urdu among the students.
2.	To enhance the communication skill of Urdu language among the students.
3.	To improve the appropriate style of grammar and vocabulary.
4.	To provide the basic grammar knowledge to the students.
5.	To enhance the reading, writing, listening and speaking skills in Urdu among the students.

Expected Course Specific Learning Outcomes

Sr. No.	Learning Outcome
1.	Unlock the communication skill of the students.
2.	Students will understand the formation of sentences.
3.	Students will be able to Read and write in Urdu.
4.	Students will understand the basic concepts of grammar to be used in day to day life.

Syllabus

Unit No.	Title with Contents	No. of Lectures
I	Recognition of alphabets, words and numeric حروف تہجی، الفاظ اور اعداد کی شناخت Grammar: Punctuation قواعد، رموز اوقاف Making Sentences جملہ بندی	18
II	Comprehension : Reading Paragraph and answering the question. دئیے گئے پراگراف کو پڑھ کر سوالات کے جوابات لکھنا	18

References:

Sr. No.	Author	Title of the Book
1.	Ali S. Asani & Syed Akbar Hyder	Let's Study Urdu an Introductory Course
2.	Dr. Anwar Ali Khan	Urdu in 30 Days
3.	Maulvi Musa Sulaiman Karmadi	Urdu ka Asan Qaida
4.	David Mathew & Kasim Dalvi	Teach yourself Urdu
5.	Dr. Madani Mohiuddin Ahmad	Learn Urdu Through English
6.	Ameen Hazeen	Learn Urdu Through Marathi

M. C. E. Society's

Abeda Inamdar Senior College

Of Arts, Science and Commerce, Camp, Pune-1

(Autonomous) Affiliated to Savitribai Phule Pune University

NAAC accredited 'A' Grade

F.Y.B.A MIL Urdu- 1

(w. e. f. 2021-2022)

Choice Based Credit System (CBCS)

30/20-Pattern (30-Semester-End Exam & 20-Internal
Evaluation)

Course/ Paper Title	MIL Urdu-1 Urdu Reading And Writing Skill
Course Code	21ABMU123
Semester	II
No. of Credits	02

Aims & Objectives of the Course

Sr. No.	Objectives
1.	To enhance the reading, writing, listening and speaking skills in Urdu among the students.
2.	To enhance the communication skill of Urdu language among the students.
3.	To improve the appropriate style of grammar and vocabulary.
4.	To provide the basic grammar knowledge to the students.

Expected Course Specific Learning Outcomes

Sr. No.	Learning Outcome
1.	Students will be able to convey the received information.
2.	Students can explain the given situation.

Syllabus

Unit No.	Title with Contents	No. of Lectures
I	Making sentences Simple sentence Compound sentence & Complex sentence جملہ بندی ، مفرد ، مرکب ، مخلوط جملے Translation ترجمہ	18
II	Grammar قواعد Noun اسم Verb فعل Adjective صفت Pronoun ضمیر	18

References:

Sr. No.	Author	Title of the Book
1.	Ali S. Asani & Syed Akbar Hyder	Let's Study Urdu an Introductory Course
2.	Dr. Anwar Ali Khan	Urdu in 30 Days
3.	Maulvi Musa Sulaiman Karmadi	Urdu ka Asan Qaida
4.	David Mathew & Kasim Dalvi	Teach yourself Urdu
5.	Dr. Madani Mohiuddin Ahmad	Learn Urdu Through English
6.	Ameen Hazeen	Learn Urdu Through Marathi

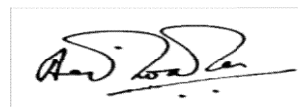

Dr. Subhani Uzma Tasneem

Chairman,

BoS Languages

(Arabic, Hindi Marathi & Urdu), AISC

Prof. Dr. Shaila Bootwala

Principal, AISC